

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorvm Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Cuius maledictione os plenum est & amaritudine & dolor, sub lingua eius
labor & dolor.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Dixit enim in corde suo, non mouebor a generatione in generationem sine malo.

Ecce contemporem tribulationis futuræ, iudiciorumq; dei. Interpres, hebræum non exprimens, cōtrariū sensum edidit, quem textus non habet. Sonat enim quasi impius pponat semper malum facere, cum uelit nullo se unq; malo moueri. Quare & distinctionem & hebræum sensum, sic reddamus ad uerbum. Dixit in corde suo nō mouebor in generatione & generationem, quod non in malo. Sic & Hieronymus, licet aliter distinguens. Dixit in corde suo, non mouebor a generatione in generationem, ero sine malo. Adficiens uerbum substantiuum, ero, quod hebræis subauditur. Est ergo sensus apertus, qd impius in tribulationes sibi denunciatas contemptim loquitur, dicens: Non mouebor in eternum, eroq; sine malo per omnes generationes. Estq; eadem sententia utriusq; partis uersus per tautologiam. Est & idiotismus hebraicus in uerbo mouebor. Vt psal. xliij. Qui facit hæc, non mouebitur in eternum. Subindicatur enim pauor ille, fugaq; conscientia. De quo Isa. xxviii. Qui crediderit, non festinabit, seu, non confundetur, non perturbabitur. Et psal. i. Non sic impij, sed tanq; puluis, quem proijcit uentus.

Cuius maledictione os plenum est & amaritudine & dolor, sub lingua eius labor & dolor.

Hieronymus sic: Maledictione os eius plenum est & dolis & avaritia, sub lingua eius dolor & iniquitas. Primum errasse interpretem nostrū in nomine אמרתי amaritudine perspicuū est ex hebræa lingua: proprieq; pro eo Hiero. reddidit. Et dolis. Sic enim psal. xxij, quoq; trāslatum est: Nec iurauit in dolo proximo suo. Cum amaritudinis uocabulum nō habeat, Mem, substantialem literam, sicut istud, Quod noster dolum, Hiero, avaritiam posuit, usuram alias reddunt, psal. lxxj. Ex usura & iniquitate redimet animas eorum, Et ambæ dictiones psal. liij, sic redduntur: Et nō defecit de plateis eius usura & dolus. Scio uarie hunc uersum tractatum & tamen obscurissimum relictum. Id mihi persuadeo, dum oris & linguæ officium arguit, eum de operarijs uerbi, hoc est de sacerdotibus, pontificibus, doctoribus & ministris uerbi in populo loquit. Proinde non posse intelligi de his, qui maledictis priuatim & conuicijs infamant: Sed de maledictione quæ in docendo contingit & populo nocet sub specie benedictionis. Quando enim uere uerbum dei prædicatur, gratia & benedictio prædicatur. Sicut Ro. i. Euangelium uirtus dei est in salutem omnium credenti. Quæ benedictio olim Abrahamæ promissa est Genesis. xij. Quamuis autem psal. v. huius uersus sententiam abūde tractauerim, ubi dicitur: Qm non est in ore eorum ueritas &c. tamen quia tam potens monstrum est ad nocendum, doctor impius, dignum est sapius ipsum tractari.

Primum sicut cetera omnia, ita & hunc uersum uehementi spiritu loquitur in impijs appellans maledictionem & execrationem doctrinam eorum, quam ipsi benedictionem esse populo persuadent. De quibus Apostolus Ro. ultimo. Qui per dulces sermones & benedictiones corda seducunt innocentium. Isaia. i. iij. Popule meus, qui te beatum dicunt, ipsi te decipiunt. Sed & Apostolus ad Timotheum prædixit futuros magistros prurientes auribus. Has itaq; blandi loquas

loquas prædicationes (sicut reuera sūt) appellat maledictiones. Sic & Maledicam benedictionibus uestris. Deinde quanti spiritus uox est, quod dicit: Os eius plenum est: Mitius erat, si os eius loqueretur maledictionem. nunc plenum est, aliud non loquitur, nisi unde maledicatur a deo populo. Moueret & me ipsum hic uersus, ut psalmum de Antichristo intelligerem. Magnates Ecclesiarum & electiores Israel eadem impietate impeditos, non aliud agere, quam subter scamnum (ut uocāt) posito. Nam si mihi Ecclesiasticorum & dominantium in Ecclesia administratio hodierna esset oratione propria, apta, commoda, plena, perfecta, differenda, hunc psalmum recitarem. Quando eo deuenit etiam impudēs nostri seculi impietas, ut si quæras: Cur nolint audire Euangelium, respondeant, fabam hanc in se cudi, multum de censu & tyrannide periturum, tum multas iniquissimas leges tolli, & qd maxime omnium sit horrendum, Ecclesiam & Ecclesiasticos oportere reformari, ubi positus pompa, festu, regnis & mundi negotijs, ministerio uerbi & orationi instandum sit, & Apostolorum exemplo in penuria & periculo uitæ pro ueritate uiuendum. Quod ne fiat, potius omnia prædicemus, siue hinc populorum animæ maledictionem capiant, siue quid peius. Ita fit, ut ego quidem Antichristum uenisse, non ausim dicere, negare tamen non possim ea quæ geruntur omnia referre plenissime Antichristum. Mouetq; me non parum, sanctos ferme omnes & præcessores nostros uno cōsensu, uelut spiritu sancto magistro, hūc psalmum Antichristo dedisse, quem tamen, nisi uelimus sensum negare, nō possumus non fateri, hodie impletum esse usq; ad minimum apicem & iota.

Amaritudine & dolo, seu rectius dolis & avaritia, seu usura & fraude. Diximus psalmo. v. impios Doctores ita docere, ut populum fallant, & dolose agere, tantum, ut uentri suo satisfaciant. Sicut & Paulus dicit: Existimantes quæstum pietatem esse. Et iterum Ro. ultimo: Hi enim uentri suo seruiūt, quorum guttur est sepulchrum patens. Voluit forte spiritus sanctus dicere, simoniam, sed præuidit acutissimos glossatores futuros, qui simoniam esse de iure humano inuenirent: Ideo avaritiam, seu fraudem, seu usuram potius dixit, quæ sunt iuris diuini, quod non possunt negare. Qui hæc non intelligit, Decreta, Decretales, Rabothenu distinctiones obseruet. In quibus præter avaritiam, dolum, tyrannidem, uix aliud spirare ipsi fatentur. Hoc enim exemplo uersum hunc intelligemus facilius, cum sit præsens & ob oculos positū. Non reiecerim uocabulum, Amaritudinis, tanto tempore & usu receptum, nō sine dei uoluntate, qd hæc blandiloquentia & humana traditio, quantum palpat & placet carnis sensui, tantum amaricabit postea cōscientiam, ubi ignorato Christo, cœperint iudicari scdm opera sua.

Laborem & dolorem (id est, Auen & Amal) psal. vij. tractauimus, qd Auen proprie dolorem, quod hic laborem, & Amal laborem, quod dolorem transtulit, significet: Optime doctrinas hominum has commēdat. Quid enim ex his omnibus homo habet, nisi inquietam, miseram, excarnificatamq; conscientiam? Vere & proprie sub lingua horum, dolor & labor. At tales heu innumera bilis facti sunt ex luribus, & Theologia ista scholastica, per hos trecentos annos. Sic enim exempli uice loquimur, sic fieri potest, ut Antichristus alius futurus sit, & peiora faciat. Etrecte, ut quantum foris titillantur impietatis doctrina, qua per opera hominum ad cælum facilem aditum sibi parant, tantum

Magnates Ecclesiarum ad monendi.

Euangelium quare tāegre audiatur nōstrotēpore.

Antichristum uenisse probabile.

Doctrina hominum.

tantum inanis, uacui fide, uexentur studio infelici bene uiuendi, sudentq; nihil
 tum & frustra laborent, ut cum sua generatione (Sap. v.) lassentur in uia per-
 ditiois & iniquitatis, & ambulent uias difficiles: Et (ut psal. xij. dicitur) uiam
 pacis non cognoscant, & sit contritio & infelicitas in unjs eorum: Et (ut supra
 dicitur) Parturiant uix eius. Iste est populus Amon, populus mœroris, qui natus
 est ex abusu patris sui, id est, doctrina ebria & deprauata legis, quæ cum testifi-
 cetur iusticiâ dei, quæ est ex fide Christi, ipsi eam humanis opinionibus aptant
 ad iusticiam suam, & in liberum arbitrium reponunt.

Vide ergo quid sit docere populum sine Christo. Nam id quod hic dicitur: Docere pos-
 Maledictione os eius plenum est, supra psal. v. dixit: Quoniam non est in ore pulum sine
 eorum ueritas, seu rectum & bonum, Et quod hic dicitur, seu amaritudine, illic, Christo.
 interiora eorum insidiat, seu cor eorum uanum est, Et hic auaritia, seu usura,
 & dolor, illic, Sepulchrum patens est guttur eorum. Hic sub lingua eius, labor
 hic non frustra, sub lingua dicit, ostendens q; super linguam, seu in specie, ubi
 sentitur, bonus uidetur sermo in oculis eorum, sic enim blanda & læuis est lin-
 gua, sed subtrus & in re ipsa, labor & dolor. Adeo hic uersus cum illo uersu per
 omnia conuenit, sed, & uehementia spiritus nō impar est utriusq; ut ostensum
 est in pondere, & ut uerborum utriusq; psalmi.

Sedet in insidijs cū diuitibus, in occultis, ut interficiat innocentem;
 Oculi eius in pauperem respiciunt.

Hiero. sic: Sedet insidians iuxta uestibula, in occultis interficit innocentem,
 oculi eius robustos circumspectant. Proinde mirum, quo spiritu, interpres no-
 ster, cum diuitibus dixerit, cum nec in hebræo sit prepositio, cum, neq; iuxta,
 nec q; ut. Et dicitur וַיִּחַזְרֵם hazerim simpliciter posita sit, quæ uillam, uel atrium
 significat autore Reuchlin. Quod & Hiero. indicat, trāsferens uestibula. An
 forte q; diuitū atria seu uestibula solent frequente populorum turba obsideri
 aut q; atria & uestibula pprie diuitum sunt: Rursus, nec satis placet, q; Hiero.
 robustos, p paupere trāstulit. Sepultis interim, quæ alij hoc loco tradiderunt,
 asseram spiritum meum. Videtur mihi Propheta prose qui describendo, perdi-
 tum studium & mores impiorum, quos in docēdo habent. Dixerat enim uer-
 su precedente, quæ sit & cuius fructus, doctrina eorum, scilicet, maledictio,
 auaritia, dolus, mœror & labor. Iam hoc uersu describit, quomodo se habeant
 aduersus pios magistros, sibi cōtraria docentes. Oportet enim doctorem, nōn impij magi-
 modo sua docere, sed etiam aliena confutare, quod impij strenue conantur & stri quō se ha-
 implent. Verū ubi id ratione & ueritate nōn possunt (sicut uere non possunt) beant aduer-
 ad ultimum suæ uirtutis cōuertuntur, scilicet, ad uim & astum, ut prohibeant, sus pios.
 ne quis contra dicat, aut aliud doceat: Deinde, si quis contradixerit, interfici Colonien-
 ant, nulla alia causa, nisi, q; contra prohibitum docuerit: Tandem adhibeant Louanien-
 ubiq; qui obseruēt huiusmodi docētes, ut eos tradāt, ac sic per uim Euāgelium Louanien-
 Christi extinguant, & solius hoīs regnet doctrina. Q; pulchre possem huius magistri pala-
 exemplum præsentissimum adducere, nisi metuerem eos nō nisi peiores ueri- tis, Thomae
 tate fieri. Et certe (ut de Turco taceā interim) si nostri prauitatis inquisitores &
 humanæ scripturæ interpretes, hūc uersum nō iā diu impleuerūt, aut implent,
 fortiter tamen Antichristo præcludunt, & exemplo suo nobis sensum eius cla-
 rum reddunt, quod cum bona uenia eorum dixerim.

